

DESEŇÁČEK

ZPRAVODAJ OBCE DESNÉ

ČÍSLO 75 • ROČNÍK 19 • 3/2020

Podzimní pranostiky

V úterý 22. září 2020 končí astronomické léto a začíná podzim. Nastává podzimní rovnodennost. Slunce je přesně nad zemským rovníkem a spravedlivě dělí svoji pozornost mezi severní i jižní polokouli. Také den a noc trvají shodně 12 hodin. Alespoň z tohoto pohledu nastává na zemi spravedlnost. Nastávající podzim začíná v korunách stromů malovat. Často vytváří úchvatné barevné scénérie, které se sice každoročně opakují, ale nikdy nejsou stejné. K podzimu se ale také vážou mnohá lidová rčení a pranostiky.

- Co srpen nedopeče, září nedovaří.
- Po teplém září zle se říjen tváří.
- Jaké počasí na Narození Panny Marie, takové potrvá čtyři neděle.
- Neprší-li o Marie narození, bude suchý podzim.
- Bouřka v září - sníh v prosinci.
- Na podzim lžíce deště a konev bláta.
- Na Štěpána krále je léta namále.
- Jaké počasí zařídí Matouš, takové trvá čtyři neděle.
- Po svatém Matouši čepici na uši.
- Na svatého Cypriána chladno bývá často z rána.
- Svatý Václav víno chrání, po něm bude vinobraní.
- Je-li bouřka na Václava dlouho teplo zvěstovává.
- Na svatého Václava bývá bláta záplava.
- Nejsou-li pryč před Michalem ptáci, tak po něm tuhá zima neburácí.
- Noc-li chladná před Michalem, tuhá zima přijde cvaletm.
- V říjnu mnoho dešťů - v prosinci mnoho větrů.
- Je-li říjen hodně zelený, bude leden velmi studený.
- Svatý František zahání lidi do chýšek.

- Po svaté Tereze mráz po střeších leze.
- Jaký den svatý Havel ukazuje, taková zima se objevuje.
- Na svatého Havla má být všechno ovoce v komoře.
- Na začátku listopada, teplo se zimou se hádá.
- Když začátkem listopadu sněží, pak mívá sníh výšku věží.
- Včas-li padá lupení, na rok pěkné osení.
- Divoké husy svačinu odnášejí a zimu přinášejí.
- Jsou-li první dny babího léta jasné, nastane teplý podzim.
- Když kvete boby, je nouze o chleby, když kvete mák, již ne tak.
- Když se táhnou ptáci blízko k stavení, bude tuhá zima.
- Oblékají-li si zajáci hustý kožíšek a mají-li mnoho sádla, bude tuhá zima.
- Podzim bohatý na mlhu věští v zimě mnoho sněhu.
- Divoké husy na odletu - konec i babímu létu.
- Jakmile se ukazuje polní myš, že máš o dřevo se starat, víš.
- Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá.
- Když napadá sníh na zelené listí, bude tuhá zima.
- Mnoho bukvic - mnoho vánic.
- Podzim na strakaté kobyle jezdí.
- Čím dříve listí opadne, tím úrodnější příští rok.
- Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá.
- Když dne ubývá, zimy přibývá.
- Utni z buku třísku: je-li suchá, bude zima tuhá; je-li však vlhká, bude zima mokrá.
- Na podzim zatop.

Jiří Kvapil

Usnesení Zastupitelstva obce Desná ze dne 17. 6. 2020

Zastupitelstvo obce Desná mimo jiné projednalo a schválilo:

- závěrečný účet obce Desná za rok 2019 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce Desná za rok 2019
- účetní závěrku obce Desná za rok 2019
- účetní závěrku příspěvkové organizace Mateřská škola Desná za rok 2019
- rozpočtové opatření č. 1/2020
- smlouvu o dílo s firmou Chameleos s.r.o. Luže na zpracování projektu výsadby aleje v katastru obce Desná u Litomyšle
- cenovou nabídku na projekční práce akce „Obnova chodníků podél silnice 359 – Obec Desná“ firmy Fplan projekty a stavby s.r.o Litomyšl
- smlouvu se ZD Dolní Újezd na pronájem budovy s WC na hřišti pro SDH pro SDH Desná
- smlouvu s firmou GGS Litomyšl s.r.o. na hydrogeologický průzkum obce Desná
- smlouvu s firmou Projekty Vodam s.r.o. na změnu PRVKUK obce Desná
- cenovou nabídku a smlouvu s firmou EUROPROJEKT DOTACE Boskovice na administraci projektu spolufinancovaného z Ministerstva financí
- souhlas se zařazením území obce Desná do území působnosti MAS Litomyšlsko
- aktualizace požárního řádu obce Desná
- úpravu nájemného v obecních bytech nad školkou s účinností od 1. 1. 2021

Usnesení Zastupitelstva obce Desná ze dne 29. 7. 2020

Zastupitelstvo obce Desná mimo jiné projednalo a schválilo:

- smlouvu o poskytnutí dotace z Programu obnovy venkova na akci Podpora místní prodeje
- smlouvu o zřízení věcného břemene p.č. 427/19 – služebnosti č. IV-12-2019229/VB1 Desná k parcele č. 481/2 – knn
- poskytnutí dotace z rozpočtu obce SDH Desná a smlouvu o poskytnutí individuální dotace na rok 2020
- poskytnutí dotace svazku obcí Vodovody Poličsko a uzavření veřejnoprávní smlouvy
- nájemní smlouvu se ZD Dolní Újezd na pronájem garáže
- rozpočtové opatření č. 2/2020
- smlouvu s firmou ČEZ na přeložku distribučního zařízení v MŠ Desná

Jubilea

V tomto čtvrtletí oslavili:

Miroslav Capoušek	50 let
Alena Neprašová	55 let
Zbyněk Chadima	55 let
Vlastimil Flach	55 let
Hana Kroulíková	65 let
Jindřiška Vejrychová	65 let
Anna Tomšíčková	70 let
Marie Tefrová	75 let
Václav Severa	80 let
Václav Hronek	80 let
Zdeněk Dvořák	87 let
Ladislav Nádvorník	88 let
Ludmila Rosypalová	88 let
Miloslav Capoušek	91 let

*Všem oslavencům
přejeme do dalších let
mnoho zdraví a dobrou
životní pohodu.*

Úmrtí

Marie Vimrová

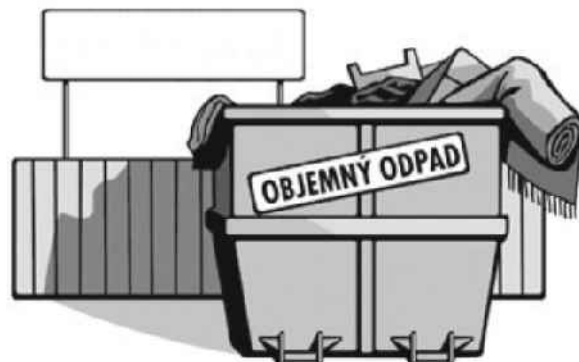
Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

Podzimní svoz velkoobjemového a nebezpečného
odpadu se uskuteční

ve čtvrtek 8. října 2020

dle tohoto časového rozpisu:

- **stanoviště č. 1** – za mostem v Cikově
16:00 – 16:10 hodin
- **stanoviště č. 2** – u kaštanu u Jebouskových
16:10 – 16:20 hodin
- **stanoviště č. 3** – za mostem u Černého mlýna
16:20 – 16:30 hodin
- **stanoviště č. 4** – mezi zast. U Zavoralů a Renzovými
16:30 – 16:40 hodin
- **stanoviště č. 5** – u kříže
16:40 – 16:50 hodin
- **stanoviště č. 6** – točna
16:50 – 17:00 hodin

Novinky z naší školičky

Když nastal konec letních prázdnin, ve školce na Desné to zase ožilo dětským křikem, radostí, úsměvy ale i slzičkami...

V úterý 1. září 2020 jsme zahájili nový školní rok. Ačkoli se nám podmínky každým dnem mění, snažíme se o pohodovou a klidovou atmosféru, jako tomu bývalo v minulých letech.

Do základní školy nám odešlo 12 šikovných školáků (viz foto). Přejeme jim do dalšího životního období mnoho štěstí, pohody a nových přátelství.

Pro tento školní rok opět počítáme s plnou kapacitou – 35 dětí. V současnosti je přihlášeno 31 dětí a 4 budou přijímány v průběhu školního roku. Děti jsou rozděleny do dvou tříd: „**Myšičky**“ (malé děti) a „**Koťátka**“ (starší děti). Pracujeme podle vytvořeného školního vzdělávacího programu s názvem: „**Rok s kocourkem Matyáškem**“.

Aktivita jsou pro děti připravovány s ohledem na jejich věk i individuální vývoj.

Rádi program zpestřujeme dalšími akcemi buď přímo v MŠ nebo vyjíždíme do blízkého okolí. Na nejbližší období máme naplánováno - **Pečení chleba** v Sebranicích (již proběhlo – viz.foto – hrazeno z projektu MAP II), **Narozeninový dort** pro oslavence narozené v červenci, srpnu a v září, **První pomoc pro děti** hravou formou, **Zvěřinec ve školce**, **Pohádky z lesní školky** od divadla JOJO, **Drakiádu** a **Podzimní tvořivou dílničku**...

Doufáme, že epidemiologická situace bude příznivá a všechny akce budeme moci uskutečnit. V současné době pro naši školku platí jen povinnost nosit roušku

ve společných prostorách (šatna dětí). Jde zejména o doprovod dětí a cizí osoby, které vstupují do MŠ. Děti ani zaměstnanci školky tuto povinnost nemají, neboť se na ně vztahuje výjimka.

V následujících měsících nás čeká ještě přístavba ke kuchyni. Jde o realizaci dlouhodobých požadavků krajské hygienické stanice, kdy nám v MŠ chybí hrubá přípravná zeleniny se dřezem a umyvadlem, úklidová místnost s výlevkou, sklad potravin, šatna a kancelář pro personál kuchyně se samostatným WC, sprchou a umyvadlem. Situaci není možné řešit jinak než přístavbou ke stávající budově.

Akce bude hrazena z dotace ve výši 90%, spoluúčast obce je 10%.

Doufáme, že vše dopadne dobře a přístavba bude moci být realizována.

Děkujeme zaměstnancům obce za drobné opravy v MŠ, sečení trávy a za nový nátěr na zahradním altánu.

Přejeme všem občanům z Desné hlavně hodně zdraví, málo omezení v běžném životě a hodně sluníčka a pozitivní nálad.

Text: Anna Veselíková

Foto: Kristýna Jirečková, Simona Peštová

Vzhledem ke zlepšené epidemiologické situaci na konci jara jsme se od začátku letních prázdnin mohli vrátit k zaběhlému fungování našeho spolku. Povedlo se nám ve spolupráci s Morašicemi opětovně obsadit všechny mládežnické kategorie, tým mužů nastupuje v okresním přeboru, dokonce i stará garda sehrála přátelský zápas v Pomezí. Podařilo se nám uspořádat dětský sportovní den s výbornou účastí dětí. Několikrát se nám přes hřiště rozlila Desinka, ale voda vždy v poklidu zase otekla. V blízké době by měla začít výstavba plotu kolem silnice vedoucí u kabin, hlavním cílem této akce je zvýšení bezpečnosti návštěvníků našeho sportovního areálu.

Mrzí nás, že se z důvodu obav z aktuální epidemiologické situace letos neuskutečnil Újezdský pohár, který se měl konat ve Velkém Újezdě. Rozhodnutí padlo po zasedání zastupitelstva pořadatelské obce. Velký Újezd se pořadatelství ujme příští rok.

Nejdelší letní přípravu měli muži, kteří trénovali celé prázdniny od květnového rozvolnění opatření. V týmu proběhlo několik změn. Povedlo se nám přivést zpět z Moravské Třebové Jirku Fogla, který se ale bohužel v přátelském zápase s Morašicemi těžce zranil a teď v obraně chybí. Tým doplnili dorostenci Vojta Opletal a Fanda Bartoš, chuť do fotbalu snad znovu našel Štěpán Lněnička, měl by se vrátit Petr Zaal. Každý pátek se snažíme přemluvit k návratu na hřiště Martina Kusého, zády se k nám otočil Kamil Čech a Vašek Motyčka, Kuba Faltys se stěhuje do krajského města, Honza Kmošek se kvůli problémům s kolenem věnuje už jen trénování. V případě potřeby jsou v záloze talentovaní dorostenci. I přesto, že soupiska z hlediska počtu lidí nevypadá zle, sedět v pátek u piva vedle vedoucího mužstva Romana Chadimy v okamžiku, kdy počítá hráče na víkendový zápas, mnohdy znamená vyslechnout si hromadu klení a nadávání. U týmu zůstal zkušený trenér Pavel Schejbal.

Nejvíce vrásek nám přidělávají dorostenci. Vzhledem k malému množství hráčů jsme nakonec byli nuceni přihlásit okresní přebor 8+1, což sice není pro vývoj hráčů úplně ideální, ale v daném okamžiku to byla jediná

možnost, jak to, co nám zbylo, u fotbalu udržet. V soutěži navíc kromě nás působí jen Semanín a souklubí Dlouhá Loučka/Křenov, takže se soutěž hraje šestikolově, tři kola na podzim, tři na jaře. Tým trénuje Pavel Beneš, za Morašice se na zápas jezdí podívat David Severa. Je to škoda, protože lidí na papíře je dost, ale chuť k fotbalu chybí.

Obě žakovská mužstva obhajují první místa z loňské poloviční sezóny. I když někteří hráči seznali, že prázdniny slouží k tomu, aby se váleli na koupališti, a ne se potili na hřišti, věřím, že mladší i starší opět budou patřit k lepším týmům soutěže. Oba týmy hrají okresní přebory Svitavska, mladší 7+1, starší 8+1. U nás se této kategorii věnuje Jirka Kučera a Tomáš Chadima, v Morašicích Honza Špinar a Tomáš Lochman.

V kategorii přípravek budeme letos mít silnější tu starší, do které přešel talentovaný ročník 2011. Kdybychom vyhlášovali nejlepší účast na prázdninových trénincích, tak by si tuto cenu zasloužila právě starší přípravka. Mladší přípravka trénuje v obdobném počtu jako v minulé sezóně, mím dětí je momentálně v Morašicích. Trenéry přípravek jsou František Bartoš, Václav Žďára st., Honza Kmošek a Zdeněk Beneš ml., za Morašice Jirka Famfulík.

Portfolio našich týmů doplňuje fotbalová školička. V ní začínají se sportem nejmenší kluci a holky. Nejedná se přitom jenom o fotbal, ale spíše o různá pohybová cvičení a hry. Fotbalovou školičku vede Pavla Kyselová a Zdeněk Beneš st.

Budoucnost je nejistá. Otazníky visí nejen nad našimi tradičními zimními akcemi – Štěpánskou zábavou a turnajem ve stolním tenise dospělých. Všechny fotbalové soutěže se rozběhly, ale už v úvodních kolech se v nejnižších patrech fotbalové pyramidy musí kvůli onemocnění koronavirem odkládat zápasy. Je tedy otázkou, jak to bude dál, protože v době vzniku tohoto textu, na začátku září, jsou přírůstky nakažených oproti jarním měsícům rekordní. Pevně doufáme, že nás vyšší moc opětovně nevyžene ze hřiště a budeme moci pokračovat v tom, co ná baví.

Mgr. Zdeněk Beneš, TJ Horní Újezd

POZVÁNKA NA TRÉNINKY DĚTÍ

TJ Horní Újezd

zve na tréninky dětí:

fotbalová školička

mladší a starší přípravek

mladší a starší žáci

pondělí a čtvrtek 16:30

fotbalové hřiště Horní Újezd

kontakt: Mgr. Zdeněk Beneš, 721 815 585, zdenekbenes@tjhorniujezd.cz

www.tjhorniujezd.cz

@tjhorniujezd

@tjhorniujezd

@tjhorniujezd

@tjhorniujezd

Pozvánka na fotbal na Horní Újezd

Starší přípravek

neděle 27. 9. 9:30 turnaj Horní Újezd

Mladší žáci

neděle 20. 9. 10:00 Horní Újezd/Morašice - Bystré
neděle 18. 10. 10:00 Horní Újezd/Morašice - Opatov

Starší žáci

neděle 4. 10. 10:00 Morašice/Horní Újezd - Kunčina/Mladějov
neděle 25. 10. 10:00 Morašice/Horní Újezd - Bystré

Dorost

neděle 11. 10. 12:30 Horní Újezd/Morašice - Semanín

Muži

neděle 4. 10. 15:00 Horní Újezd - Jaroměřice
neděle 18. 10. 14:30 Horní Újezd - Dlouhá Loučka
neděle 1. 11. 14:00 Horní Újezd - Boršov

Kompletní rozpis zápasů všech mužstev TJ Horní Újezd najdete na

www.tjhorniujezd.cz.

Dětský sportovní den 2020

V neděli 12. 7. 2020 jsme uspořádali další ročník dětského sportovního dne. Letošního ročníku se účastnilo více než 60 dětí, což je skvělý počet. Pro děti bylo připraveno celkem 17 disciplín, které byly rozprostřeny na třech hřištích, letos jsme totiž z důvodu podmáčeného hřiště museli využít i hřiště tréninkové. Pořadatelé pro děti připravili již tradiční stanoviště jako střelba ze vzduchovky, překážkový běh, vodní stříkačka nebo jízda na kole, ale i novinky jako například podlézaná.

Po celé nedělní odpoledne nás provázelo krásné slunečné počasí a všechny děti si odnesly nějakou tu skladkost za splnění disciplíny. Nejlepší výkony byly v podvečer vyhodnoceny a vítězům v daných kategoriích byly předány věcné ceny, které věnovali manželé Chaunovi, Jarda Kladivo ml. a TJ Horní Újezd.

Děkujeme všem sponzorům, pořadatelům a obsluze bufetu. Věříme, že i v následujícím roce se nám podaří tuto (již tradiční) akci znovu uspořádat.

Ing. Jan Beneš, TJ Horní Újezd

Kynologická akce v Desné

Okresní myslivecký spolek Svitavy ve spolupráci s Mysliveckým spolkem Dolní Újezd a Osík uspořádal v Desné zkoušky vloh ohařů a malých plemen v sobotu 22. srpna 2020. Zahájení i vyhlášení výsledků zkoušek proběhly v areálu hasičského sportoviště v Desné a použito sociálního zařízení i nově vybudovaného zařízení SDH k občerstvení. Slavnostní ráz zahájení i vyhlášení výsledků zkoušek doplnili svým vystoupením i trubači. Celkem se zkoušek zúčastnilo 11 psů. Praktické zkoušky se uskutečnily v honitbách MS Dolní Újezd a MS Osík.

Tyto zkoušky měly proběhnout již v měsíci květnu, ale v důsledku epidemie covid-19, byly odloženy až na srpen. Zkoušky vloh musí předcházet podzimním zkouškám ohařů a ostatních plemen, které se měly konat opět se zahájením v Desné dne 5. září 2020. V důsledku malého počtu přihlášek byly zkoušky nakonec zrušeny.

Na snímcích je nástup při zahájení, trubači, sbor rozhodčích a první tři účastníci s nejlepším umístěním.

Oldřich Kladivo

Letošní druhá vycházka 6. 7. 2020 směřovala do nedaleké obce Trstěnice, která má řadu dochovaných historických staveb. Váže se k ní i stále úplně nezodpovězená otázka, kudy vedla obchodní Trstenická stezka. Dále od roku 1921 byl vydáván vlastivědný sborník litomyšlského, poličského a vysokomýtského okresu, též s názvem Od Trstenické stezky. Doložená zmínka o Trstěnici je z roku 1347, kde je zmiňována v souvislosti se založením litomyšlského biskupství. Mají velmi pěkně zpracovaný informační leták o poznávací stezce obcí. Je zde aktivní divadelní soubor a i Sbor dobrovolných hasičů.

Šlo se 34 zájemců o pěší turistiku, což je asi druhá nejvyšší účast ze všech 29 vycházek dosud uskutečněných. Auty jsme dojeli do Trstěnice a pak následovala komentovaná prohlídka místního kostela Nalezení svatého Kříže. Mohli jsme nahlédnout i do věže u kostela. Dle pověsti kostel měl být postaven na protilehlém břehu údolí. Lidé tam navozili dřevo na stavbu. Ale ráno bylo dřevo na místě, kde dnes kostel stojí. Tak jej navozili zpět. Ale záhada se několikrát opakovala. Takže ze záměru ustoupili a kostel postavili v místě, kde stojí doposud. Tolik ale pověst. Na přilehlém hřbitově jsme se zastavili u hrobu paní Heleny Benešové (Vojnarky) roz. Hurychové. V 18 letech si vzala za manžela o mnoho let staršího Josefa Beneše z Trstěnice. Měli spolu 5 dcer a 1 syna. Jenže manžel ji po necelých 20 letech manželství zemřel a na statek přišel sloužit z blízké chalupy chasník, který byl ale o 16 mladší od vdovy. Časem mezi nimi vznikl milostný vztah a ona si jej chtěla vzít. Tomu ale bránil příbuzný, který byl poručníkem dětí. Chasník se ze všeho dal na pití a skončilo to

tragicky, tak že se zastřelil. Vdova se dožila vysokého věku 92 let. Profesor na litomyšlském gymnáziu spisovatel Alois Jirásek obec Trstěnici často navštěvoval a dle vyprávění místního učitele pak tyto události zdramatizoval. Příběh o 4 dějstvích si však částečně upravil podle svého. Již v roce 1891 se tato hra hrála v Národním divadle. V Trstěnici se hrála až po její smrti (1923), neb ona sama si to za svého života nepřála.

Po prohlídce hřbitova jsme pokračovali procházkou po vesnici kolem budovy bývalé školy, kde jsou dnes kanceláře místního Zemědělského družstva. Dále kolem Benešova (Vojnarova) statku čp. 103 a přicházíme k domu pana Adolfa Hurycha. Byl zakladatelem divadelního souboru Vojnarka, jeho režisérem a některé divadelní hry sám napsal. Je též kronikářem a znalcem místní historie, včetně života Vojnarky, neb je i vzdáleným příbuzným. Jelikož máme ještě chvíli čas, přejíždíme do vedlejší vesnice Chmelík a užíváme si z přírodní vyhlídky krásný pohled na tuto vesnici. Pak se již vracíme do Trstěnice, kde máme domluveno prohlídku polygonální roubené doškové stodoly. Tato stodola má svou historii. Ještě před několika lety se nacházela v Čisté, kde již z velké části postrádala krytinu, krovní konstrukce byla již z velké části propadlá a hrozilo zřícení. Zaslouhou nadšenců byla zachráněna. Musela být přesně zdokumentována, postupně rozebrána a převezena do Trstěnice. Zde na místě podobné již zaniklé stodoly byla opět postavena. Některé shnilé trámy musely být vyměněny. Asi nejnáročnější byla výroba došků a to od vypěstování žita, jeho ruční sklizeň, vymlácení na cepové mlátiče, výroba došků

a pak samotné pokrytí. Řemeslo, které již bylo zapomenuto. Stodola je z jedné strany pokryta došky a z druhé strany šindelem. Záchrana se díky nadšencům podařila i pro další generace. Neuvěřitelné se stalo skutečností. Byli jsme se ještě podívat nedaleko na podobnou stodolu, nově pokrytou šindelem. I zde je vidět důmyslnost a dovednost našich předků. Její stáří je odhadováno na 350 let a je na původním místě.

Pak pokračujeme kolem Prostřední hospody, která je pěkně opravena, kde se údajně Vojnarka narodila. Krom hospody zde po určitou dobu byl i obchod a též mateřská školka. Vedle je pěkně upravený park s rybníčkem. Ke konci vesnice stával starý mlýn, který v historických dokumentech je zmiňován již v roce 1398. Časem budova vyhořela a mlynář zde postavil kamennou usedlost s mlýnem a pilou. V této podobě je i dnes. I když budova neslouží svému účelu, ale je zde hospoda. Služeb této hospody jsme využili i my k občerstvení a posilnění. Velmi pěkné prostředí.

Tak skončila další pěkná vycházka po okolí naší vesnice a je třeba poděkovat organizátorům za pečlivou přípravu a vše co to obnáší. Je třeba poděkovat i účastníkům za účast a zájem o pěší turistiku. Závěrem je třeba zmínit, že v minulosti stávala na okraji Trstěnice i cihelna. Byla postavena v roce 1911, zaměstnávala mnoho místních lidí. V padesátých letech minulého století však byla výroba ukončena, cihelna zbourána a prostor zavezen odpadem.

Oldřich Kladivo

OKRASNÁ ŠKOLKA STRAKOV

PODZIM 2020

OD POLOVINY ŘÍJNA V PRODEJI OVOCNÉ DŘEVINY A RŮŽE

- široký sortiment opadavých i stálezelených keřů a stromů
- azalek, rhododendronů a jiných vřesovištních
- jehličnanů v balech i kontejnerech
- živé ploty stálezelené i opadavé
- skalničky, trvalky
- traviny
- nabízíme substráty, rašelinu, mulčovací kůru, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin

PO-PÁ od 7:00 do 17:00

SO od 8:00 do 11:30

Strakov 22, 570 01, Litomyšl

VLASTNÍ PRODUKCE NEBO OD PŘEDNÍCH ČESKÝCH ZAHRADNÍKŮ

tel.: 461 639 001

ars-skolkastrakov@centrum.cz

www.ars-vavrin.cz

Kterak se u nás mluví – dokončení

Další rčení a výroky ve zdejší nářečí:

Lež má krátké nohy. Mluví z cesty. Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše. Bránil se zuby nehty. To je rozumbrada. Mluví, aby řeč nestála. Ani náhodou to nekoupím. Vodil ho za nos. Chytřej je až na půdu. Ani kost by si od něj pes nevzal. Měl zajištěn dobrou flek (místo). Kde pořád tejiš. Byl dost vzatej (podnapilý). Šel do sebe (chtěl se napravit). Je platný, jak pátý kolo u vozu. Hodně mu šmakovalo (chutnalo). Je to flák cesty (je to daleko). To jsem z toho jelen (nerozumím tomu). Pobíral dášky (podporu). Šlape to jak švýcarské hodinky. Nebeský rybník (rybník bez přítoku). Rejší, radší (raději). Něktej, nákej (nějaký). Voba (oba). Vobouma (oběma). Ztratil hlavu (nepřemýšlel, zapomněl). Mám rozkoukaný seriál v televizi. Chyt ho rapl. Kdo šetří má za tři. To bys nevymyslel (překvapení). Zevlovat, okounět, civět, lelkovat, čučet, vejrat (nečinně postávat). Meldoval to dokola (opakoval to stále). Toťjo (ano). Bylo toho drubek (málo). Zde stával mlejn (mlýn). Je to vedle v seknici (v pokoji). Je to hlejbka (hluboké). Dnes mají v krámě votevřino. Hykle se noha u stoličky (je volná). Je takovej uťáplej (nesmělej). Na vobloze byly mraky (obloze). Zmizela jak pára nad hrncem. Šláp vedle (spletl se). Chovají se jak dva kohouti na jednom hnojišti (nesnesou se). Dal jsem koňoj voves. Inej, ináč, ináč (jinak, jiný). Musím jet na pole vorat (orat). Je mi to fuk (je mi to jedno). Dostal flastr (pokutu). Dojel na to (doplatil na to). Udělal na něj faul (podraz). Měl vázaný vklad (spoření pro určitý účel). Bylo slyšet klepat kosu (ostřit, naklepat). Klepal koberec (vyprášit). Je to jako hledat jehlu v kupě sena (téměř nemožné). I zadarmo je to drahé (nekvalitní). Co je psáno to je dáno. Žito leželo plackem (bylo polehlé). Tentonoc (něco takového, tak nějak). Ranní ptáče dál doskáče. Kdo se nesrovná s chlebem, nesrovná se ani s lidmi (rovné krájení). Baže, jojo (souhlas). Bodejť, bodejž, jasně, jasan, to se ví, to si piš (souhlas). Panenko skákavá (leknutí). Fujtajbl, fuuj (odpor). Heršvec, kurňa, hernajs (zlost, lamentace). Hybaj, šupity šup, marš (klid' se odtud, zahnání). Heleď, hele (volání). Bacha, pozor (varování). Pardon (omluva). Trochu si zunk (napil se). Javajs, ouvej (mírná bolest). Žužo (kladné hodnocení). Utek za kopečky (utekl za státní hranice). Byl to nervák (bylo to vzrušující). Žďabínek, krapánek, drubínek (trochu, málo). Šlape si po jazyku (mluví nepravdu).

Zápřeh koní: jednospřeží, dvojspřeží, čtyřspřeží a osmispřeží.

Reprodukce zvířat: kráva se telí, prasnice se prasí, klisna se hřebí, ovce se bahní, kočka se kotí. Vrh mláďat (narození mláďat).

Kříženci: mezek (kříženec oslice a hřebce), mula (kříženec klisny a osla)

Kastrace: skopec (beran), vůl (býk), valach (hřebec), vepř (kanec), kapoun (kohout).

Ještě několik slov:

dýšť (děšť), důle (dole), říbě (hříbě), štrozok (slamník v posteli), dýpak (kdy), vobá (oba), láuka (lávka), eště (ještě), svarba (svatba), skleněnej (skleněný), vadna (vana), žloudek (žloutek), zezárna (přípravná krmení u chléva), šmytec (smyčec), šlatec (svlačec), věchet (hrst slámy), flákat se (loudat se), flámovat (hýřit), flašinet (hudební nástroj poháněný klikou), střemhlav (po hlavě), svébytný (osobitý), šichta (směna ale i dřina), škarpa (příkop, strouha), šlichta (pomýje), šmrnc (říz, elán), vyščrachal něco (našel), špicl (vyzvědač), šprtat se, biflovat (učit se), špunt (zátku), šťoura (rýpal), šuple (zásuvka), šuškat (šeptat si), švihák (frajer), suchopárný (nezáživný), sukníčkář (záletník), strkat nos do něčeho (zasahovat, moc se zajímat), stigma (znamení), d'ubka (tečka), pořádník (obecní zaměstnanec, který za pomoci bubínku vyhlášoval oznámení Obecního úřadu, ještě v době kdy nebyl veřejný rozhlas), uhrabečnick (vývěsní tabule), měšťanka (6 – 9.ročník ZDŠ), cepovka (mlátička na šitovou slámu), nůsky (dřevěné náčiní na ramena k nošení konví s vodou), pásek (výstřední člověk), půlitráky (vojenská vysoká obuv), burák (krmná řepa), kutko (kotník), krchňák (levák), cokrát (několikrát), zábřež (zápraží), hrabicovka (obilní žací stroj s hrabíci), čtvrták (dřevěná nádoba na odměřování množství obilí), poňoukat (navádět), kiks (chyba), kbelík (vědro), kára (vozík), kolos (obr), pometlo (březové koště), polňák (zajíc polní), mlíčák (list pampelišky), kadlátko (švestky), šramcír (šroubovák), šábr (zaškrabovák), pucvol (textilie na utření oleje z rukou, heft (rukojeť, držadlo a těž steh), voršouf (dřevěná lopata na obilí), cinkost (skříň na nádoby), šrajtofle (peněženka), mašina (motorka neb jiný stroj, šicí a pod.), seťový obilí (osivo), křížový setí (setí do kříže), jezadáč (člen JZD), pérák (motocykl Jawa 250), kývačka (motocykl s kyvnou vidlicí), uzda (udidlo), křížovky (opratě, otěže pro pár koní), lonže (dlouhá oprat), taras (opěrná zeď), ranní opar (mlha), ves (obec), ohoz (oblečení), lem (obruba), řebík (hřebík), porá (pořád), jabko (jablko), mha (mlha), másnice (máselnice), laštovka (vlaštovka), Vochvald (vesnice Hochwald nyní Vysoký Les), rozřejt (rozehřát), provřísla (povřísla ze slámy), vopratě (opratě, otěže), semka (sem), venka (ven), štok (patro budovy a těž stůl k obrábění dřeva), štůs (hranice dřeva), ponk (dílenský stůl), pucovat (čistit), špacír (vycházka), oficír (důstojník), grunt (základ stavby a těž zemědělská usedlost), pres (lis), kšeft (obchod), gracle (široká škrabka), fusakle (ponožky), ruksak (batoh), štangle (tyč), mustr (vzorek), dekl (víko), machr (odborník), furt (pořád), štrudl (závin), trychtýř (nálevka), hic (teplo, horko), čuchat (přivoňet), večír (večer), handl (výměna), letošek (tento rok), kyt (tmel), je to cinklý (zvláštní), kunčoft (zákazník), šraňk (závora při svatbách a těž rozvod zubů u pily), lenoch (židle), flastr (náplast a těž pokuta), bejt (být), dycky (vždy), semle (sem), cimra (světnice).

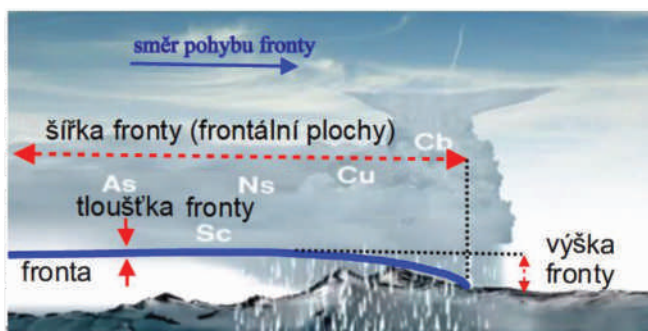
Ve zkratce z místního nářečí zaznamenal

Oldřich Kladivo

O počasí 5 aneb návrat k frontám – studená fronta

Studená fronta

Tato fronta při svém postupu vytlačuje teplejší vzduch a nahrazuje ho studeným, který „přinesla“. Na mapách se zobrazuje jako modrá čára s trojúhelníky, podle toho kam ukazují trojúhelníky, tím směrem se fronta pohybuje. Studená fronta se dělí na: **studená fronta 1. druhu** - vyskytuje se především v zimním období. Její postup je pomalejší, z pravidla 30 km/h. Na jejím čele se vyskytuje kupovitá oblačnost s přeháňkami a boufkami, za frontou je vrstevnatá oblačnost, ze které vypadávají trvalé srážky. **Studená fronta 2. druhu** - vyskytuje se častěji v letním období, rychlost dosahuje až 60 km/h a počasí na ní bývá výraznější. Na jejím čele se vytváří mohutná kupovitá oblačnost se silnými boufkami, vydatnými přeháňkami a silným nárazovitým větrem. Tato fronta přináší výraznější ochlazení. Pásmo oblačnosti a srážek je poměrně úzké, jen několik desítek kilometrů.

Obrázek 1: řez studenou frontou

Někdy se za studenou frontou může objevit tzv. **podružná studená fronta**, která přináší opětovné zhoršení počasí s četnými přeháňkami a následným dalším ochlazením.

Typické mraky pro studenou frontu

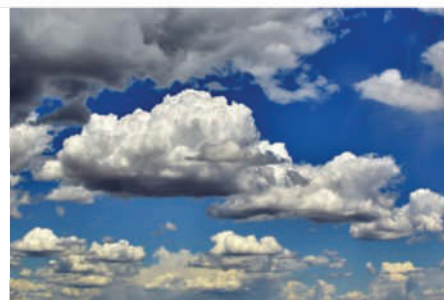
(V předminulém čísle byly popisy a fotografie mraků prezentovány jako typické pro studenou frontu. Správně to byly mraky typické pro teplou frontu, protože předminulé číslo pojednávalo o teplé frontě. Omlouváme se za chybu popisu kapitoly.)

Cumulonimbus (Cb) je mohutný a hustý oblak nízkého patra, který vertikálně roste do velkých výšek. Má podobu obrovských věží a alespoň část jeho vrcholu je obvykle hladká nebo vláknitá a téměř vždy zploštělá. Tato část se rozšiřuje do podoby kovadliny nebo širokého chocholu. Oblak cumulonimbus je nebezpečím pro letadla. Je doprovázen silnými vzestupnými a sestupnými proudy, nárazovitým větrem, přivalovými srážkami a elektrickou aktivitou.

Obrázek 2: Cumulonimbus (uprostřed)

Cumulus (Cu) je druh oblaků vznikajících konvekci („bubláním“) a patří do nízkého patra. Velikost cumulů se může v závislosti na podmínkách značně lišit. Cumuly se vyvíjejí směrem vzhůru ve tvaru kup nebo věží. Části oblaku ozářené Sluncem bývají nejčastěji zářivě bílé, základna oblaku bývá poměrně tmavá a téměř vodorovná.

Obrázek 3: Cumulus

Cirrostratus (Cs), Altostratus (As), Nimbostratus (Ns) jsou mraky, které se vyskytují i u teplé fronty a byly prezentovány v předminulém čísle, proto zde nejsou znovu popsány.

Zajímavé mraky - Mammatus cloud (mamáty) jsou relativně hladké, zakulacené výčnělky spodní části mraku. Jsou to jakési propadající se mraky. Jednotlivé výčnělky jsou si většinou podobné tvarem a velikostí. Nejčastěji se tvoří pod kovadlinou. Často jsou nesprávně považovány za předzvěst intenzivní bouřky nebo tornáda. Ve skutečnosti se stále vede polemika o příčině vytváření těchto zvláštních oblaků.

Obrázek 4 Mammatus cloud

Obrázek 5 Mammatus nad Desnou 10.3.2019

MASÁŽE

Věra Kopecká

**„Život bez doteku je jako
květina bez vůně“**

Nabízím:

- výběr z různých druhů masáží, které Vám pomohou od stresu, napětí a pozitivně ovlivní stav Vašeho organismu. Nechte si dopřát masáž i tehdy, kdy se cítíte zdraví a přijďte si jen odpočinout a načerpat nové síly.
- masáž v příjemném klidném prostředí s tichou relaxační hudbou, používám kvalitní 100% bio oleje, rozsah a délka masáže je na domluvě.
- dárkové poukazy.

Druhy masáží:

- klasická relaxační masáž (zad, šíje, dolních a horních končetin, hrudníku a břicha)
- masáž lávovými kameny (zad, šíje, dolních a horních končetin)
- masáž obličeje lávovými kameny – včetně dekoltu a horních končetin
- masáž proti celulitidě a formování postavy (stehna, boky, hýždě a břicho)
- medová detoxikační masáž
- indická antistresová masáž hlavy
- sportovní masáž
- kineziotaping

MASÁŽE Věra Kopecká

Desná 100, 57001

Tel.: 603 764 663

www.verka-masaze.webnode.cz

Provozní doba: dle objednání

Pohárová soutěž 2020

Dne 15. 8. 2020 od 11 hodin se konal již 16. ročník soutěže „O pohár obce Desná“ v požárním útoku. Tento závod je již několik let součástí seriálu závodů Okresní liga Svitavska.

Letos bylo vše o něco komplikovanější, protože při organizaci bylo potřeba myslet na bezpečnostní opatření kvůli pandemii koronaviru – například bylo potřeba obstarat plexisklo do kiosku, aby zákazníci nemuseli mít roušku. I přes to k nám letos zavítalo nevídané množství družstev. Mezi nimi se našli i tací, kteří ligu tradičně neběhají (např. SDH Žižkovo pole nebo SDH Záchlumí).

Jako již tradičně se začalo kategorií mužů. Úplně první nastoupil na základnu „A“ tým mužů z Desné. Bohužel se jim ale vůbec nezadařilo. Právý proudař omylem upustil společně s hadicí i púlspojku, a tak nedokázal zapojit proudnici. „A“ si tak zapsalo NP. Tým „B“ se na naší domácí dráze také moc nepředvedl. Kvůli školácké chybě, kdy zůstal na stroji uzavřený přívod benzínu, nedošla voda dál než do béček, a mašina jednoduše chcipla. „B“ se tak přidal k „A“ a také si zapsal NP. Zbytek kategorie se pak nesla v duchu buďto krásných výsledků, nebo neplatných pokusů – těch bylo u mužů celkem 14. V kategorii mužů nakonec zvítězil Široký Důl „A“ (16,90s), druzí skončili muži ze Zderazi „A“ (17,38s) a bronz si odvezli do Zbožnova (17,73s).

Po obědové pauze následovala kategorie veteránů. I tuto otevřel tým z Desné. A stejně tak, jako mužům, se jim útok nepovedl, a nakonec si zapsali čas 33,19s. Tuto kategorii ovládl tým z Hartmanic (15,22s), následovali je veteráni z Oldřiše (17,01s) a třetí se umístil Perálec (20,68s).

Jako poslední nastoupily ženy a opět začínalo Desenské „A“. Skoro není potřeba psát, jak to dopadlo. Kvůli neúplné týmové souhře došlo k ohromnému prostříku a zapsání času 33,84s. Co se „B“ týmu týče, po pádu pravé proudačky se nepodařilo natáhnout hadice tak, aby došlo k sestříku, a tak si také zapsal NP. Stejně jako v kategorii mužů byly výkony jako na houpačce. Zde byl zapsán nepletný pokus celkem 4x a čas pod 19 vteřin zaběhly jen 4 týmy. Vyhrálo Nedvězí (16,89s), druhý skončil Přívrat (17,73s) a třetí ženy z Pomezí (17,84s).

Celkově bych řekla, že byla letošní soutěž v mnoha aspektech jiná – speciální opatření, zakletá dráha a počasí jak na Apríla.

Ještě jednou bych chtěla pogratulovat vítězům a popřát všem našim družstvům více štěstí ve zbytku sezóny.

Sezóna mladých hasičů

Letošní hasičská sezóna se kvůli koronavirové nákaze již od začátku komplikovala. Jarní tréninky jsme vůbec nezačali jako obvykle na jaře, ale až začátkem června. Proto jsme se rozhodli dětem alespoň část vynahradiť během července. Poslední červencový trénink jsme připravili dětem šipkovanou, která nás zavedla do hasičárny, kde jsme obdivovali vyhrané poháry. Poté cesta pokračovala zpět na hřiště, zde na nás čekalo sladké překvapení v podobě zmrzliny. S dětmi jsme letos neabsolvovali ani jednu soutěž. Poslední prázdninový víkend jsme uskutečnili pobyt vedoucích s dětmi v tábořišti v Borovnici. Od začátku září již mladší i starší žáci poctivě trénují na podzimní kolo hry Plamen, které jak doufáme, proběhne v pořádku. Na nezáměr dětí si rozhodně nemůžeme stěžovat, což nás velmi těší. Pravidelně se s námi scházejí i děti předškolního věku, které patří k nejnadšenějším účastníkům.

Věra Rosypalová

